

Демченко П. Є. Умови формування професійної компетентності вчителя трудового навчання / П. Є. Демченко // Нові матеріали і перспективні технології, охорона праці і професійна освіта: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю. – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2014. – С. 135-137.

УДК 377.8-371.3

УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

П.Є. Демченко

ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

У статті проаналізовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутнього вчителя трудового навчання. Розкрито зміст технології модульного й проектного навчання студентів з урахуванням особистісно-діяльнісного підходу.

Ключові слова: професійна компетентність, трудове навчання, педагогічні умови, проектне навчання.

Інтеграція України в світовий освітній простір висуває нові вимоги до підготовки фахівців. Сучасний етап розвитку суспільства ХХІ століття характеризується глибокими економічними і соціальними перетвореннями. Виникла гостра необхідність в професійно компетентних педагогах, здатних здійснювати освітні програми з урахуванням їх оновлення в змінних соціокультурних умовах. Цілком очевидно, що сказане відноситься і до вчителя трудового навчання, покликаного забезпечити підготовку учнів до перетворювальної діяльності в суспільному виробництві.

Процес становлення вчителя трудового навчання проаналізований в роботах П.Р. Атутова, А.О.Васильєва, В.А. Полякова, В.Д. Симоненко, М.Н. Скаткіна, Д.А.Тхоржевського, Ю.Л. Хотунцева і ін.

Для ефективного формування професійної компетентності вчителя трудового навчання необхідно визначити педагогічні умови. На наш погляд першою педагогічною умовою є реалізація структурно-змістових компонентів професійної компетентності вчителя. Структура професійної компетентності вчителя трудового навчання складається з наступних компонентів: гносеологічний, аксіологічний і прaksiологічний. Гносеологічний компонент (заміряє критерій гностики) визначається як система знань. Аксіологічний компонент (заміряє мотиваційний критерій) визначається ціннісним ставленням до професійної діяльності. Прaksiологічний компонент (заміряє діяльнісний критерій) визначається професійними уміннями. Кожен з названих компонентів має певний зміст тих знань, умінь, стосунків, необхідних вчителю трудового

навчання в майбутній професійній діяльності. Результативність діяльності забезпечується взаємодією всіх названих компонентів.

Друга педагогічна умова - відображення задачної структури професійної діяльності вчителя. Задачна структура професійної діяльності вчителя складається з наступних елементів: отримання знань про професійну діяльність вчителя трудового навчання; визначення ціннісного ставлення до застосування знань в професійній діяльності вчителя; реалізація умінь і навиків на практиці, сформованих в ході навчального і життєвого досвіду.

Третя педагогічна умова - здійснення професійно-педагогічної спрямованості змісту і методики викладання дисциплін фахової підготовки. Дисципліни фахової підготовки повинні забезпечити загальну теоретичну і практичну підготовку студентів спеціальності «Технологічна освіта», необхідну для викладання відповідних розділів освітньої галузі «Технологія» в школі. Всі види, форми і методи навчальних занять дисциплін фахової підготовки повинні проводитися з прикладами з практичної діяльності вчителя, де теорія узгоджується з майбутньою професійною педагогічною діяльністю вчителя трудового навчання.

Четверта педагогічна умова - розробка і впровадження засобів технологічного забезпечення освітнього процесу. На освітній процес навчального закладу з підготовки майбутніх вчителів трудового навчання позитивно впливає впровадження таких освітніх технологій, в основі яких було б покладено особистісно-діяльнісний підхід, критичне мислення, уміння бачити і аналізувати проблеми, ухвалювати рішення, співпрацювати в колективі.

На наш погляд застосування технології модульного і проектного навчання відповідає перерахованим умовам ефективного формування професійної компетентності вчителя трудового навчання. Технологія модульного навчання студентів з урахуванням особистісно-діялісного підходу передбачає не тільки засвоєння знань, але й способів цього засвоєння, а також діяльність з розвитку пізнавальних сил і творчого потенціалу особистості.

Проектна технологія навчання - це така технологія навчально-виховного процесу, де цільовою установкою є оволодіння способами діяльності і основне навантаження з реалізації функції навчання виконує навчальний проект. Проектне навчання забезпечує формування в майбутніх вчителів навичок самостійної орієнтації в науковій, навчально-методичній і довідковій літературі; розвиток основних видів мислення; сприяє розвитку інтелектуальних здібностей, формуванню культури ділового спілкування, умінь аргументувати, захищати свої позиції; вчить мислити від абстрактного до конкретного, оригінально і неординарно; підсилює позитивну мотивацію навчання; формує творче системне мислення, технологічну культуру і технологічну етику; привчає до цілеспрямованої діяльності у процесі перетворення матеріалів, сировини, енергії й інформації; розвиває уяву, що є могутнім стимулом народження нових ідей, пошуку альтернативних рішень, їх аналізу і синтезу, що в майбутньому стане основою інноваційного мислення.

Література

1. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навч.- метод. посібник / За заг. ред. О.М. Коберника, Г.В. Терещука. — Умань: СПД Жовтий, 2008. – 212 с.
2. Махмутова З.М. Теоретические основы профессиональной компетентности / З.М. Махмутова // Информатика и образование. 2004. - № 12.- С. 41-44.